

Què funciona en gènere i joventut?

Cicle d'evidències 2 – Salut Sexual i Reproductiva

Activitat realitzada: 22 d'abril 2025 | 9:30 – 13:30 h | Pati Manning

Resum de l'activitat

En aquesta jornada s'han presentat els resultats del segon cicle d'evidències del projecte *Què Funciona en Gènere i Joventut*, dedicat a la Salut Sexual i Reproductiva. Després de presentar el projecte, la ponència principal s'ha centrat en contextualitzar la situació de la joventut a Catalunya en termes de drets sexuals i reproductius i repassar què diu l'evidència científica sobre intervencions en aquest àmbit: quins resultats persegueixen, a qui s'adrecen, com es dissenyen i, sobretot, quines són més efectives. Posteriorment, s'ha celebrat una taula rodona, en la qual s'han relacionat les principals conclusions de l'evidència internacional amb iniciatives que s'estan desplegant aquí a Catalunya i s'ha obert un torn de preguntes.

Què funciona en gènere i joventut?

Cicle d'evidències 2 – Salut Sexual i Reproductiva

Activitat realitzada: 22 d'abril 2025 | 9:30 – 13:30 h | Pati Manning

Participants en l'acte:

Teresa Llorens Carbonell (Secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Drets Socials i Inclusió), Xavier Cuadras Morató (president del Consell Rector d'Ivàlua), Saleta Fabra Anton (tècnica de l'Observatori de la Joventut), Carla Cordoncillo Acosta (analista d'Ivàlua), Aina Zabala Guitart (responsable de programes de participació i inclusió de l'Agència Catalana de Joventut), Sílvia Aldavert Garcia (directora de l'Associació DSR), Sonia Barriuso Ortega (professora de la Universidad de Burgos), Raquel Gómez Rodríguez (Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats - CJAS), Carlota Coll Gutiérrez (Mandràgores), Anna Montraveta Clotet (Col·lectiu Suports), Borja Beltrán Nuevo (Candela).

Organització

Agència Catalana de la Joventut - Departament de Drets Socials - Generalitat de Catalunya, i Ivàlua - Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua), 2025

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional. Es permet a tercers distribuir, retocar i crear a partir de l'obra llicenciada de manera no comercial, la distribució de les quals cal fer-la amb una llicència igual a la que regula aquesta l'obra original.

Ivàlua

Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

Districte Administratiu de la Generalitat de Catalunya – Edifici B C/ dels Alts Forns, 36-44
Barcelona 08038
Tel. 00 34 93 554 53 00
info@ivalua.cat

Projecte de recopilació, anàlisi i transferència d'evidència per a millorar les polítiques públiques destinades a afavorir la igualtat de gènere entre les persones joves.

Un projecte conjunt de:

Amb la col·laboració de:

Amb el finançament de:

Activitat finançada amb càrrec als crèdits rebuts del Ministerio de Igualdad (Secretaria de Estado de Igualdad y contra la Violencia de Género)

El projecte *Què Funciona en Gènere i Joventut* se centra en analitzar les implicacions de les desigualtats de gènere en l'etapa juvenil. A dia d'avui, consta de dos cicles de recollida d'evidències: un dedicat a les violències masclistes, i un dedicat a la salut sexual i reproductiva.

Aquesta primera jornada es va centrar en la presentació dels resultats del cicle sobre salut sexual i reproductiva. Les dues ponències inicials van anar a càrrec de Sílvia Aldavert Garcia, directora de l'associació DSR, i de Sonia Barriuso Ortega, professora de la Universidad de Burgos. Així mateix, es va dur a terme una taula rodona per exemplificar experiències que s'estan desenvolupant a Catalunya i que incorporen algunes de les

característiques que, segons l'evidència internacional, contribueixen a fer més efectives les intervencions en salut sexual i reproductiva en el jovent. La taula rodona va comptar amb representants del Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats (CJAS), el Col·lectiu Suports de l'Alt Urgell, la cooperativa Mandràgores i Candela.

La Secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Drets Socials i Inclusió, Teresa Llorens Carbonell, i el president del consell rector d'Ivàlua, Xavier Cuadras Morat van obrir l'acte, conduït per Aina Zabala Guitart, de l'Agència Catalana de Joventut (ACJ). Marta Oliva López, també de l'equip de l'ACJ va moderar la taula rodona.

Síntesi dels continguts debatuts

El passat 22 d'abril, el Pati Manning va acollir la primera jornada de presentació de resultats del projecte Què Funciona en Gènere i Joventut; un projecte conjunt de l'Agència Catalana de la Joventut (Departament de Drets Socials i Inclusió) i Ivàlua. Més concretament, en aquesta ocasió el tema era **Què funciona en Salut Sexual i Reproductiva en la joventut**.

L'**obertura de l'acte** va anar a càrrec de la Secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Drets Socials i Inclusió, **Teresa Llorens Carbonell** que va destacar la importància de posar al jovent al centre de les polítiques públiques, i del

president del Consell Rector d'Ivàlua, **Xavier Cuadras Morató**, que va remarcar la importància de disposar evidència en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva en les persones joves.

Tot seguit, l'equip motor del projecte, representat per **Carla Cordoncillo Acosta**, analista d'Ivàlua, i Saleta Fabra Anton, tècnica d'avaluació i anàlisi de polítiques de l'Observatori Català de la Joventut, va presentar la iniciativa del Què Funciona en Gènere i Joventut, el procés de treball i el seu enfocament: una mirada feminista i situada en el jovent, no adultocèntrica, vers l'agència i interseccional.

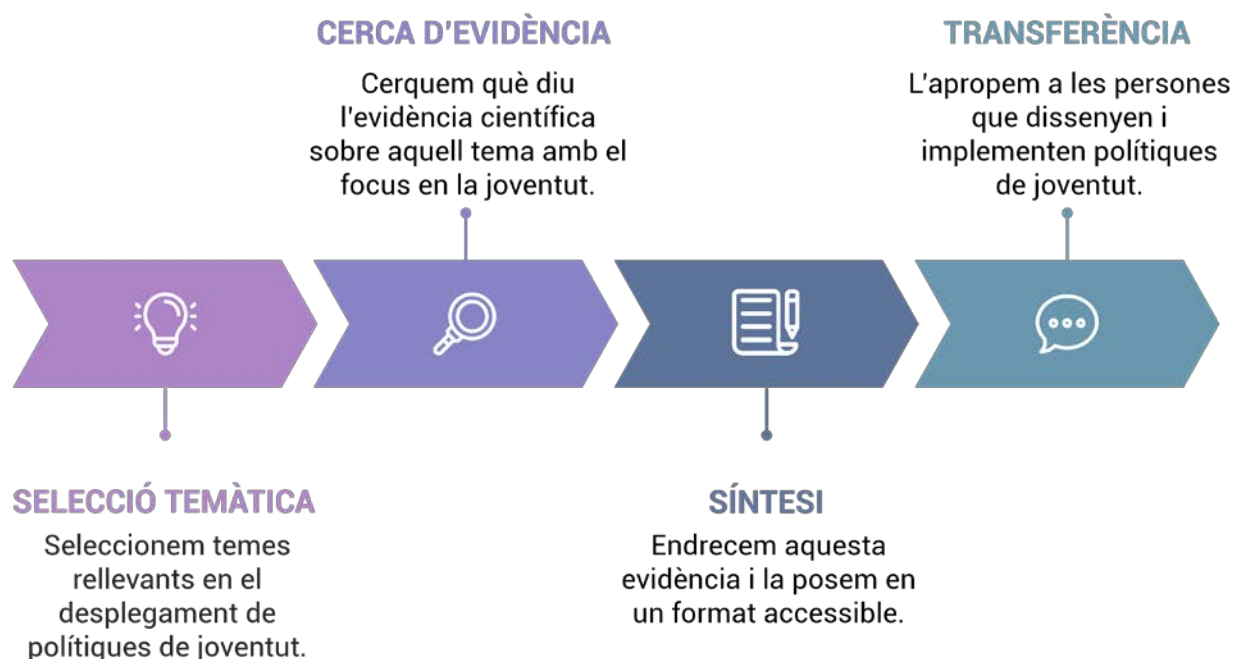

Figura 1. Etapes del projecte Què Funciona en Gènere i Joventut.

La ponència marc va anar a càrrec de **Sílvia Aldavert Garcia**, directora de l'associació DSR i especialista en el context català, i de **Sonia Barriuso Ortega**, professora de la Universidad de Burgos i autora de la síntesi d'evidències internacionals presentada.

Durant la seva intervenció, **Aldavert** va destacar que els drets sexuals i reproductius (DSiR) són drets humans fonamentals i han de ser un marc empoderador que garanteixi la sobirania corporal i la capacitat de decidir. Va insistir que no són només una qüestió individual, sinó un eix que estructura relacions socials i contribueix a la justícia de gènere. També va remarcar la necessitat de situar el plaer al centre del discurs i de trencar amb els imaginaris que criminalitzen la joventut.

A Catalunya, malgrat l'existència d'estratègies i plans específics, la realitat sovint no acompanya el marc normatiu i actualment encara existeixen vulneracions greus al DSiR. És per això, que Aldavert va apel·lar a la necessitat d'un abordatge institucional que parteixi d'una mirada feminista interseccional i biogràfica, que escolti activament les persones joves i les situï realment al centre. La proposta clau és construir estratègies compartides i col·lectives, trencant amb l'adultocentrisme i reconeixent la violència institucional com a obstacle estructural.

Consulta el [document que detalla la problemàtica de la Salut Sexual i Reproductiva a Catalunya](#).

2. Les ponents, Sílvia Aldavert Garcia (esquerra) i Sonia Barriuso Ortega (dreta) durant la seva intervenció.

Per la seva banda, **Barriuso** va posar l'accent en la importància de conèixer l'evidència internacional sobre les polítiques de salut sexual i reproductiva (SSiR) en persones joves per tal de dissenyar programes més efectius i ajustats a la realitat. Va explicar l'estudi que s'ha fet dins del projecte, i va destacar que la quantitat i la varietat de dades disponibles s'han vist limitades. Això és perquè s'ha donat prioritat a sintetitzar els resultats d'avaluacions que parteixen d'una visió integral, però el gran gruix de la recerca científica encara es concentra en el risc. Pel que fa al tipus d'intervencions avaluades que s'han inclòs en l'anàlisi, va destacar que les actuacions se situen principalment en els àmbits educatiu, sanitari, comunitari i digital —aquest últim amb un pes creixent— i que sovint s'adrecen específicament a adolescents dins del col·lectiu de persones joves.

Segons l'autora, les intervencions més efectives en salut sexual i reproductiva són aquelles dissenyades de manera participativa amb les persones joves i amb

equips professionals multidisciplinaris. Aquest enfocament permet adaptar les actuacions a les necessitats reals del jovent i abordar de manera integral diverses dimensions del seu benestar.

És fonamental que aquestes intervencions es basin en enfocaments específics que integrin la perspectiva intercultural, l'enfocament integral, la consciència crítica i feminista, la mirada interseccional i la incorporació del plaer.

Pel que fa als àmbits d'actuació:

- **Educatiu:** cal promoure una educació sexual integral i la participació activa de les famílies.
- **Sanitari:** es destaquen els centres especialitzats per a joves i les farmàcies per la seva accessibilitat.
- **Comunitari:** la implicació de líders i agents clau és clau per a l'èxit de les accions.
- **Digital:** ofereix oportunitats de personalització segons les necessitats específiques.

En relació amb la **durada**, es recomana iniciar l'educació sexual des de la infància i garantir-ne la continuïtat al llarg del temps, evitant accions puntuals i optant per programes amb múltiples sessions.

Finalment, per garantir l'efectivitat, és essencial que els professionals comptin amb una formació adequada i no discriminatòria. La **formació entre iguals**

s'ha demostrat especialment eficaç per millorar coneixements, actituds envers el preservatiu, superar estereotips i augmentar l'autoeficàcia dels joves.

Tot i que **aquestes recomanacions poden orientar la millora de les intervencions**, Barriuso va subratllar que, a l'hora d'extrapolar-ne les conclusions, és fonamental tenir en compte que aquests resultats provenen de l'avaluació d'intervencions molt diverses pel que fa a la seva naturalesa.

Consulta la revisió de l'evidència internacional sobre com promoure la Salut Sexual i Reproductiva en l'àmbit de la joventut.

Durant el torn obert de preguntes, des del públic es van posar sobre la taula preocupacions relacionades amb les limitacions de les polítiques actuals sobre salut sexual i reproductiva per al jovent. Es va remarcar la necessitat d'iniciar l'educació sexual des de la infància i adaptar els continguts a les diferents etapes vitals, així com en donar-los continuïtat un cop les persones joves surten del sistema educatiu formal, assenyalant països com Suècia o el Regne Unit com a models de bones pràctiques. També es va qüestionar l'eficàcia d'un enfocament basat en el discurs de la por, es va defensar la importància de proporcionar informació clara i realista per empoderar les joves, i es va destacar la necessitat de parlar de temes que preocupen les joves com el tracte sexual, la responsabilitat

afectiva i la manca d'educació
sexoafectiva.

L'acte va seguir amb una taula rodona, moderada per **Marta Oliva López**, tècnica especialista en gènere de l'Agència Catalana de la Joventut. En ella, hi participava una representació d'entitats que treballen en el context de Catalunya i que estan implementant intervencions que comparteixen algunes de les característiques destacades com a rellevants en la revisió de la literatura: centres Youthfriendly, amb una perspectiva holística, que incorporen la participació juvenil i la formació entre iguals, que impliquen l'entorn comunitari, amb formació per a professionals i que desenvolupen intervencions sostingudes en el temps.

3. Participants de la Taula Rodona (d'esquerra a dreta): Borja Beltrán Nuevo, Carlota Coll Gutiérrez, Anna Montraveta Clotet, Raquel Gómez Rodríguez i Marta Oliva López.

La primera participant de la taula rodona, **Raquel Gómez Rodríguez**, va exemplificar l'evidència sobre l'eficàcia dels centres específics per a joves en el cas del Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats (CJAS).

Aquest, és un servei amb més de 30 anys d'experiència dedicat a l'atenció integral en salut sexual i reproductiva per a persones joves. És un model que va més enllà del sistema biomèdic tradicional, posant les necessitats, interessos i autonomia dels joves al centre de la seva intervenció, reconeixent la seva agència i oferint una atenció des d'una perspectiva positiva, amb el plaer com a eix clau. Les professionals del centre no només tenen formació específica en sexualitat, sinó també en adolescència, el que els permet entendre i connectar amb la realitat canviant de la joventut. Amb una atenció que es caracteritza per ser gratuïta, confidencial, pseudoanònima i altament accessible, tant físicament com a través de canals digitals, el centre ofereix un espai segur i acollidor, promovent la immediatesa i la confiança. A més, el CJAS treballa coordinadament amb altres serveis socials, sanitaris, psicològics i educatius, amb l'objectiu de complementar la xarxa existent i oferir una resposta global i col·laborativa a les necessitats de la població jove.

Per altra banda, **Anna Montraveta Clotet** va exposar el projecte Col·lectiu Suports com a exemple d'intervenció efectiva centrada en la participació juvenil i la formació entre iguals. L'objectiu de la iniciativa és formar persones joves perquè esdevinguin referents dins dels seus cercles d'iguals en matèria de salut sexual i reproductiva, partint del reconeixement que els missatges entre iguals són més ben rebuts que els provinents exclusivament de figures adultes o professionals. El projecte aposta

per empoderar les joves amb coneixements i recursos, perquè puguin traslladar aquesta informació al seu entorn amb seguretat i confiança, en un context de joventut en el qual les amistats i els vincles socials tenen un pes fonamental. Així doncs, dins l'assignatura d'Aprenentatge i Servei, combinen sessions de formació impartides per professionals amb accions dissenyades i executades pels propis joves, que decideixen com traduir allò après en activitats útils per la seva comunitat: adapten materials, llenguatge i dinàmiques a la seva realitat i interessos de les joves, demostrant com la participació juvenil pot esdevenir un mecanisme clau per a la transformació social i educativa.

4. Les participants de la taula rodona durant la intervenció d'Anna Montraveta Clotet, del projecte Col·lectiu Suports

En representació de la cooperativa Mandràgores, **Carlota Coll Gutiérrez** va presentar la seva experiència centrada en intervencions educatives en sexualitat des d'una perspectiva holística, comunitària i sostinguda en el temps. Treballen la sexualitat amb un enfocament interseccional i antiracista, situant el plaer al centre des de la infància, abordant el

coneixement corporal i emocional més enllà de la reproducció, i oferint espais segurs no obligatoris, reconeixent que no totes les persones adolescents s'interessen igual per aquests temes. El projecte es desmarca de les intervencions puntuals i aposta per accions continuades als centres educatius, amb equips professionals estables i amb una adaptació constant als interessos i realitats de les joves. A més del treball directe amb l'alumnat, col·laboren amb famílies, professorat i serveis com Salut i Escola, oferint sessions de retorn i promovent una intervenció integral i coordinada i prioritzant el context i la complexitat per sobre dels discursos alarmistes. Així mateix, des de Mandràgores aborden les malalties de transmissió sexual (ITS) des de la informació rigorosa i no estigmatitzadora, posant èmfasi en el coneixement dels drets sexuals i reproductius.

Borja Beltrán Nuevo, membre de Candela, va explicar el projecte Bandada, que va néixer l'any 2021 com a continuïtat del projecte Oasis, per dedicar-se a l'acompanyament de joves des d'una perspectiva comunitària i educativa, amb especial atenció a la diversitat sexual i de gènere. Es tracta d'un exemple destacat d'intervenció en l'àmbit comunitari tal com es desprèn de l'evidència a l'hora de dissenyar mesures efectives. Es tracta d'un projecte en l'àmbit del **lleure** amb accions de continuïtat com trobades mensuals organitzades per franges d'edat que busca crear espais segurs, d'intimitat i confiança, tant entre iguals com amb les referents -

també dissidents-, per tal que les joves puguin compartir experiències, construir vincles i afrontar conjuntament les discriminacions que viuen, especialment la lgtbifòbia. És un acompanyament des del respecte i la cura, sense imposar discursos universals, i entenent la identitat com una vivència plural i contextual, rebutjant les categories tancades i treballant des de la despatologització del cos i del gènere. A més, es treballa en xarxa amb altres entitats i amb les famílies, tot establint **pactes de seguretat** amb les joves sobre la informació que es comparteix, assegurant un entorn de respecte i protecció.

Consulta la [guia pràctica per a les professionals que treballen amb persones joves en els àmbits de la joventut, el gènere, i la salut](#).

Per concloure la taula rodona, les entitats participants van exposar els principals reptes als quals han de fer front. En primer lloc, van destacar la **participació activa i continuada de les joves i les seves famílies**, ja que tot i que els joves accedeixen als serveis, no sempre s'hi vinculen de manera estable, i la implicació familiar és limitada (CJAS, Mandràgores, Bandada). Un altre repte comú és la **confidencialitat i les qüestions legals relacionades amb la privacitat de les persones joves**, especialment en relació als drets de les famílies enfront de l'obligació legal de garantir l'atenció (CJAS, Mandràgores). També destaca la **falta d'espais segurs i recursos**, ja que les entitats no sempre poden oferir els espais necessaris per a una intervenció íntima i adaptada a les

necessitats específiques del jovent, que encara és **més pronunciat a les zones més rurals**. La **diversitat cultural, religiosa i de gènere** és un altre repte transversal, amb l'objectiu de garantir que els serveis siguin realment inclusius i accessibles per a tothom (Mandràgores, Bandada). Finalment, el **creixement dels discursos de discriminació, odi, antifeminisme i LGTBIfòbia** representen una amenaça per als espais segurs que volen crear les entitats, especialment en el context educatiu (Bandada, Mandràgores).

Durant el torn de preguntes, les persones assistents van abordar diverses temàtiques rellevants. Un dels punts clau va ser la **desinformació a través de les xarxes socials**, on es va destacar la necessitat de que les entitats utilitzessin aquestes plataformes per oferir informació més acurada i atractiva. També es va parlar de la dificultat per **avaluar les intervencions**, ja que moltes entitats avaluen els resultats a través de la satisfacció de les persones usuàries, però no sempre tenen els recursos per realitzar una avaluació més profunda i rigorosa. Finalment, va sorgir la preocupació entre el públic de la intel·ligència artificial i com les joves utilitzen aquestes eines per obtenir respostes als seus dubtes, sovint sense una perspectiva crítica i feminista. Es va considerar la necessitat d'incorporar-la en l'educació sexual promovent, no obstant, una visió crítica i fomentant que les joves identifiquin les incoherències i limitacions d'aquestes eines.

La presentació dels resultats del projecte no s'acaba aquí. El **proper dimarts 6 de maig** es presentaran els resultats del cicle

centrat a respondre a la pregunta **Què funciona per prevenir i tractar les violències masclistes en la joventut?**

Què ens enduem?

- Malgrat els esforços i les estratègies existents, **a Catalunya encara es viuen vulneracions greus dels drets sexuals i reproductius (DSiR) de les persones joves**. Existeixen mancances relacionades amb la necessitat clara d'adoptar una mirada feminista interseccional, escoltar activament a les persones joves i situar-les al centre de les polítiques públiques. La proposta clau és trencar amb l'adultocentrisme i reconèixer la violència institucional com un obstacle estructural.
- **Les intervencions més efectives** en salut sexual i reproductiva són aquelles que adopten un enfocament **participatiu**, amb la implicació directa dels joves i equips professionals multidisciplinaris. És fonamental que aquestes actuacions integrin una **perspectiva interseccional, crítica i feminista**, i que tinguin en compte el **plaer** com a element central. L'educació sexual integral ha de ser **contínua**, adaptada a cada etapa vital, i s'ha d'impulsar tant en l'àmbit educatiu com sanitari, comunitari i digital.
- Diversos projectes a Catalunya, com el **Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats (CJAS)**, el **Col·lectiu Suports**, **Mandràgores** i el **projecte Bandada de Candela** estan alineats amb l'evidència sobre què funciona en salut sexual i reproductiva. Aquests projectes promouen una atenció integral i comunitària, amb la participació activa de joves, la formació entre iguals i un enfocament interseccional, amb l'objectiu de trencar tabús i empoderar les persones joves en matèria de salut sexual.
- Els **reptes principals** inclouen la necessitat d'una major participació activa i continuada de les joves i les seves famílies, així com la creació d'espais segurs i accessibles per a una intervenció íntima i adaptada. També cal abordar la diversitat, i combatre els discursos de discriminació i odi que amenacen aquests espais. Les entitats també necessiten recursos per avaluar de manera més profunda l'eficàcia de les intervencions.

Consulta els materials sobre com afecta la salut sexual i reproductiva en la joventut!

PROBLEMÀTICA

REVISIÓ D'EVIDÈNCIES INTERNACIONALS

GUIA PRÀCTICA

VÍDEOS DE TRANSFERÈNCIA

Què funciona en gènere i joventut?

Projecte de recopilació, anàlisi i transferència d'evidència per a millorar les polítiques públiques destinades a afavorir la igualtat de gènere entre les persones joves.

Un projecte conjunt de:

ivàlua ✓
Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Generalitat
de Catalunya
**Departament
de Drets Socials
i Inclusió**

Amb la col·laboració de:

Generalitat
de Catalunya
**Departament
d'Igualtat
i Feminisme**

Amb el finançament de:

Generalitat
de Catalunya
**Agència Catalana
de la Joventut**

Pacte d'Estat
contra la violència de gènere

Activitat finançada amb càrrec als crèdits rebuts del Ministerio de Igualdad (Secretaria de Estado de Igualdad y contra la Violencia de Género)

 **Què
funciona?**